

దాశరథీ శతకం

ఈ క్రింద రామదాసు గా ప్రసిద్ధి చెందిన కంచెర్ల గోపన్న నా మధేయం కల గొప్ప రామభక్తుడు వ్రాసిన, దాశరథీ శతకం లోని కొన్ని పద్యాలు సమకూర్చట మునది. మిగిలిన పద్యాలు కూడా త్వరలో మేముందుకు తీసుకుని రావటానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. తప్పులు ఎక్కడయినా కనపడితే దయతో తెలియజేయమని పిన్నపము.

శ్రీ రఘురామ! చారు తులసీదళ దామ! శమక్షమాది శృం
గార గుణాభి రామ! త్రిజగన్నత శౌర్యరమాలలామ! దు
ర్వార కబంధ రాక్షస పిరామ! జగజ్జన కల్మషాణవో
త్తరతనామ! భద్రగిరి దాశరథీ! కరుణ పయోసిధి

రామ! విశాల పితృమ పరాజిత భార్గవరామ! సద్గుణ
స్తోమ! పరాంగనాపిముఖ సువ్రతకామ! వినీలనీరద
శ్యామ! కకుత్స్థవంశ కలశాంబుధి నోమ! సురారిదోర్భతో
ద్ధామ పిరామ! భద్రగిరి దాశరథీ! కరుణ పయోసిధి!

అగణిత సత్యభాష! శరణాగత పోష! దయాలసజ్జరీ
విగత సమస్తదోష! పృథివీసురతాష! త్రిలోకపూతకృ
ద్ధగనధునీ మరంద పదకంజ విశేష! మణిప్రభాధగ
ద్ధగితపిభూష! భద్రగిర్ దాశరథీ! కరుణ పయోసిధి!

రంగదరాతీ భంగ! ఖగరాజతురంగ! విపత్ప్రమపరో
త్తుంగ తమఃపతంగ! పరితోషితరంగ! దయాంతరంగ! స
త్సంగ! ధరాత్మజావృదయ సారసభృంగ! నీశాచరాజ్జమా
తంగ! శుభాంగ! భద్రగిరి దాశరథీ! కరుణపయోసిధి!

శ్రీద! సనందనాది మునిసేవిత పాద! దిగంతకీర్తి సం
పాద! సమస్తభూత పరిపాలవినోద! విషాదవల్లీకా
చ్ఛేద! ధరాధీనాథకుల సింధుసుధామయపాద! నృత్తగీ
తాది వినోద! భద్రగిరి దాశరథీ! కరుణపయోసిధి!

ఆర్యులకెల్ల ప్రొక్కి వినతాంగుడనై రఘునాథభట్టరా
చార్యులకంజలెత్తి కవి సత్తములన్ వీనుతించి కార్యనా
కర్యమెలర్పనొక్క శతకంబొనగూర్చి రచింతునేడుతా
త్పర్యమునన్ గ్రహింపుమిది దాశరథీ! కరుణపయోసిధి!

మసగొసిరే గుబండ్లకును మౌక్తికముల్ వెలవోసినట్లు దు
ర్వ్యసనముజెంది కావ్యము దురాత్ములకిచ్చితి మొశమయ్యెనా
రసనకుబూతవృత్తి సుకరంబుగజేకురునట్లు వాక్కుధా
రసములు చీల్కబద్యముఖ రంగమునందు నటింపవయ్య! సం
తసమునుజెంది భద్రగిరి దాశరథీ! కరుణపయోసిధి!

శ్రీ రఘ్నియహార! యతసికుసుమాభ శరీర! భక్త మన్
దార! పికారదూర! పరతత్వవిహార! త్రిలోకచేతనో
ద్ధార! దురంత పాతకవితాసవిదూర! ఖరాదిదైత్యకాం
తారకుఠార! భద్రగిరి దాశరథీ! కరుణపయోసిధి!

దురితలతలపిత్ర! ఖరదూషణ కాననవీతివోత్ర! భూ
భరణ కలాపిత్ర! భవబంధపిమోచనసూత్ర! చారుపి
స్ఫురదరవిందనేత్ర! ఘనపుణ్యచరిత్ర! వినీలభూరి కన్
ధరసమగాత్ర! భద్రగిరి దాశరథీ! కరుణపయోసిధి!

కనకపిశాలచేల! భవకానన శాతకుఠారధార! స
జ్జనపరిపాలశీల! దివిజస్తుత సద్గుణకాండ! కాండసన్
జనితపరాక్రమక్రమపిశారద! శారదకందకుందచన్
దనఘనసారయశ! దాశరథీ! కరుణపయోసిధి!

శ్రీరఘువంశ తోయధికి శీతమయూఖుడవయిన నీపని
త్రారుపదాజ్ఞముల్పికసితోత్పలచంపకవృత్తమాధురీ
పూరితవాక్ప్రసూనములబూజలొనర్చెదజిత్తగింపుమా
తారకనామ! భద్రగిరి దాశరథీ! కరుణపయోసిధి!

గురుతరమున కావ్యరసగుంభనకబ్బురమంది ముక్కురుల్
సరసులమాడ్కి సంతసిలజాలుదురోటు! శశాంకచంద్రీకాం
కురములకిందుకాంతమణికోటి స్రవించిన భంగి వేంధ్యభూ
ధరమున జారునే శీలలు దాశరథీ! కరుణపయోసిధి!

తరణికులేశ! నానుడులదప్పులు గల్గిన నీదునామన
ద్విరచితమున కావ్యము పవిత్రముగాదె? వియన్నదీ జలం
బరుగుచు వంకయైన మలినాకృతీబారినదన్మహత్త్వమున్
దరమె గణింపనెవ్వరికి దాశరథీ! కరుణపయోసిధి!

దారుణ పాత కాజ్ఞీకి సదా బడబాగ్ని, భ వాకులార్తి పి
స్తార ద వానలార్చికి సుధార్సవృష్టి, దురంత దుర్మతా
చారభయంక రాటపికి జండ కఠోర కుఠారధార నీ
తార కనామ మెన్నుకొన దాశ రథీ! కరుణ పయోసిధి!

హరున కు న వ్విభీషణున కద్రీజ కుందిరు మంత్ర రాజమై
క రికి న హల్యకున్ ద్రు పద కన్యకున్యాతి హరిచేచుట్టమై
పర గినయట్టి నీ పతీత పావననామము జీహ్వపై నిరం
తర ము నటింపజేయు మిక దాశ రథీ! కరుణ పయోసిధి!

ముప్పున గాలకింకరులు ముంగిట వచ్చినవేళ రోగ ముల్
గొప్పరమైనచొ గఫ ము కుత్తుక నిండినవేళ బాంధవుల్
గప్పినవేళ మీ స్మరణ గల్గనొ కల్గదొ నాటికిప్పుడే
తప్పకచేతు మీ భజన దాశ రథీ! కరుణ పయోసిధి!

పర మ దయాసిధి! పతీత పావననామ! హరే యటంచు సు
స్థిర మత్తులై సదా భజనసేయు మహాత్ముల పాదధూళి నా
శిర మునదాల్త మిరటకు జేర్కుడంచు యముండు కింక రో
త్కర మున కానవెట్టెనట దాశ రథీ! కరుణ పయోసిధి!

అజున కు తండ్రీవయ్య సంకాదుల కుంబర తత్త్వ మయ్య స
ద్వీజ్ఞ ముని కోటికెల్ల గులదేవత వయ్య దినేశ వంశ భూ
భుజుల కు మేటివయ్య బరి పూర్ణుండవై వెలుగొందు పక్షి రా
డ్డ్యజ! మీముబ్రస్తుతించెదను దాశ రథీ! కరుణ పయోసిధి!

పండిత రక్షకుండభీల పాపవిమోచనుడబ్బ సంభవా
ఖండల పూజీతుండు దశకంఠ పిలుంఠన చండ కాండ కో
దండ కళప్రవీణుడను తావకకీర్తి వధుటికిత్తు బూ
దండలుగాగ నా కవిత దాశరథీ! కరుణపయోసిధి!

శ్రీరమ సీత ఫాఫ నిజసేవల బృందము వైష్ణవా
చార జనంబుగాగ పిరజానది గౌతమీగా, పికుంఠము
న్నారయ భద్రశైల శిఖరాగ్రముగాగ వసించుచేతనో
ద్ధారకుడయిన విష్ణుడవు దాశరథీ! కరుణపయోసిధి!

కంటి నదీతటంబు బొడగంటిని భద్రనగాధి వాసమున్
గంటు నీలాతనూజ, సురుకార్ముక మార్గణ శంఖ్చక్రము;
గంటిని, మిమ్ములక్షుణుని గంటిగృతార్థుడనైతి నోజగ
త్కంటక దైత్య నిర్దళన! దాశరథీ! కరుణపయోసిధి!

హతీకులకున్ హలాగ్రమున నర్థము సేకురుభంగి దప్పిచే
నలమట జెందువాసికి సురాపగలో జలమబ్బినట్టు, దు
ర్మతిన మనోపికారినగు మర్త్యుని నన్నొడగూర్చి నీ పయిం
దలపుఘటింప జేసితివి, దాశరథీ! కరుణపయోసిధి!

రాముడు, ఘోరపాతక విరాముడు, సద్గుణ కల్పవల్లీకా
రాముడు, షడ్వీకారజయరాముడు, సాధుజనావన వ్రతో
ద్ధాముడు, రాముడే పరమదైవము మాకని మీరుడుంగు కెం
దామరలే భజించెదను, దాశరథీ! కరుణపయోసిధి!

చక్కెర మాసి వేము దినజాతిన కైవడి మానవాధముల్
 పెక్కురు బక్కదైవముల వేమరుఁ గొల్చెదరట్ల కాదయా!
 మ్రొక్కిన నీకు మ్రొక్కవతె, మోక్షమొసంగిన నీవ ఈవతెన్,
 దక్కిన మాట లేమిటికి? దాశరథీ కరుణా పయోసిధీ!

చరణము నోకినట్టి శిల జవ్వని రూపగుటొక్క పింత, సు
 స్థిరముగ నీటిపై గిరులు దేలిన దొక్కటి పింత, గాని, మీ
 స్మరణ దనర్చు మానవులు సద్గతిఁ జెందిన దెంత పింత యీ
 ధరను? ధరాత్మజా రమణ, దాశరథీ కరుణా పయోసిధీ!

చిక్కని పాలపై మీసిమిఁ జెందిన మీగడ పంచదారతో
 మెక్కిన భంగి మీ విమల మేచక రూప సుధారసంబు నా
 మక్కువ పళ్ళెరంబున సమాహిత దాస్యమనేటదో యిటన్
 దక్కెనటంచు జుట్టెదను దాశరథీ కరుణా పయోసిధీ!

"పరమ దయాసిధీ! పతిత పావన నామ హారే!" యటంచును
 స్థిరమత్తులై సదా భజన సేయు మావత్ముల పాద ధూళి నా
 శిరమునఁ దాల్చి మీరటకుఁ జేరకుడనుచు యముండు కింకరో
 త్కరముల కాన బెట్టునట దాశరథీ కరుణాపయోసిధీ!

భండన భీము డార్తజన బాంధవు డుజ్జ్వల బాణ తూణ కో
 దండ కళా ప్రచండ భుజ తాండవ కీర్తికి, రామ మూర్తికిన్,
 రెండవ సాటి దైవ మిక లేడనుచున్, గడగట్టి, భేరికా
 దాండ డడాండ డాండ నినాదంబు లజాండము సిండ, మత్తవే
 దండము నెక్కి చాటెదను! దాశరథీ కరుణా పయోసిధీ!

ముప్పునఁ గాలకింకరులు ముంగిట వచ్చిన వేళ, రోగముల్
 గొప్పరమైనచోఁ గఫము కుత్తుక నిండిన వేళ, బాంధవుల్
 గప్పిన వేళ, మే స్మరణ గల్గనొ గల్గదొ, నాటికిప్పుడే
 తప్పక చేతు మే భజన దాశరథీ కరుణాపయోసిధీ!

శ్రీరమ సీత గాగ, నిజసేవక బృందము వీర వైష్ణవా
 చార జనంబుగాగ, విరజానది గొతమిగా పికుంఠము
 న్నారయ భద్రశైల శిఖరాగ్రముగాగ వసించు చేతనో
 ధార కుడైన పిష్టుడవు దాశరథీ కరుణాపయోసిధీ!

సిరి గల నాడు, మైమరచి చిక్కిన నాడు, తలంచి పుణ్యముల్
 పొరి పొరి చేయనెతి నని పొక్కినఁ గల్గనె? గాఠి చిచ్చువై
 కెరతిన వేళ, డప్పి గొని కీడ్పడు వేళ, జలంబుఁ గోరి త
 త్తరమునఁ ద్రప్పినం గలదె? దాశరథీ కరుణాపయోసిధీ!

హతి కునకున్ హలాగ్రమున నర్థము సేకురు భంగి, దప్పిచే
 నలమటఁ జెందు వాసికి సురాపగలో జలమబ్బినట్లు, దు
 ర్మతిన మనోపికారినగు మర్త్యుని నన్నొడఁగూర్చి నీ పయి
 దలపు ఘటింపఁ జేసితివి దాశరథీ కరుణాపయోసిధీ!

